

KORRALDUS

28.07.2026 nr DM-135112-14

Kärstna liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-052 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 66 lg 2 p 2, § 67 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lg 2 p 3, § 61 lg 1 ning tuginedes AS-i TREV-2 Grupp 12.02.2026 taotlusele nr T-KL/1031758-2 ja Viljandi Vallavalitsuse 28.04.2026 korraldusele nr 180, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. muuta AS-le TREV-2 Grupp (registrikood 10047362) kuuluvat Kärstna maardla Kärstna liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaluba nr VILM-052 järgmiselt:

1.1.1. pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 15 aasta võrra s.o kuni 24.01.2042;

1.1.2. märkida mäeeraldisega hõlmatud varuplokkide kogused seisuga 30.06.2026:

plokk 1 (ehitusliiv) – 657,209 tuh m³

plokk 4 (ehitusliiv) – 232 tuh m³

plokk 5 (täiteliiv) – 99 tuh m³

plokk 6 (ehitusliiv) – 13 tuh m³

plokk 7 (täiteliiv) – 6 tuh m³

1.1.3. märkida kaevandatava varu kogused seisuga 30.06.2026:

liiv, ehitusliiv - 606,609 tuh m³

liiv, täitepinna - 66,6 tuh m³

1.1.4. määrata keskmiseks tootmismahuks aastas 57 tuh m³.

1.2. Eemaldada keskkonnaloale nr VILM-052 kantud kõrvaltingimus ja määrata uued kõrvaltingimused:

1.2.1. Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud tööpäevadel ajavahemikus 8.00-18.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada nädalavahetustel ja riiklikel pühadel.

1.2.2. Mürahäiringu vähendamiseks moodustada lähimate elamute poolsesse külge katendivallid maksimaalses mahus.

1.2.3. Tolmu leviku tõkestamiseks kasutada tolmu levikut piiravaid meetmeid (niisutamine, CaCl vm) väljaveoteedel ja karjäärisisestel teedel ning laoplatsidel.

1.2.4. Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnanaloo omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirväärtuste ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.

1.3. Avalikustada AS-le TREV-2 Grupp kuuluva keskkonnanaloo nr VILM-052 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr VILM-052 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnanaloo muutmise taotluse läbivaatamine

AS TREV-2 Grupp (registrikood 10047362, aadress Mäealuse tn 2/4, Mustamäe linnaosa, Tallinn, Harju maakond, Eesti; edaspidi ka *ettevõtte või taotleja*) esitas 16.01.2026 Keskkonnaametile taotluse Kärstna liivakarjääri keskkonnanaloo nr VILM-052 muutmiseks. Taotluses esinenud puuduste tõttu tuli seda täiendada ja nõuetekohane taotlus on registreeritud KOTKAS-s 12.02.2026 menetluse nr M-135112 juurde dokumendina nr DM-135112-4.

AS TREV-2 Grupp omab maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr VILM-052 (kehtivusaeg 25.01.2012 – 24.01.2027), mis annab ettevõttele õiguse kaevandada Kärstna liivamaardla (registrikaardi nr 275) Kärstna liivakarjääri mäeeraldisel ehitus- ja täiteliiva. Kehtiva keskkonnanaloga Kärstna liivakarjäär asub Viljandi maakonnas Viljandi vallas Kärstna külas riigile kuuluvatel kinnistutel Kärstna kruusakarjäär (katastritunnus 79702:002:0020, registriora nr 1218439, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%) ja Kärstna kruusakarjäär 2 (katastritunnus 79702:002:0110, registriora nr 3641639, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%), mille riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet.

Keskkonnanaloo muutmise taotlusega soovib AS TREV-2 Grupp pikendada keskkonnanaloo kehtivusaega 15 aasta võrra s.o kuni 24.01.2042, kuna loa praeguse kehtivusaja lõpuks ei jõuta kaevandatavat maavara mäeeraldisel piires täielikult ammendada ja kaevandatud maad korrastada.

Tegemist on olemasoleva mäeeraldisega, mille pindala on 14,25 ha ja teenindusmaa pindala 14,88 ha (pindalade muutmist ei taotleta). Kärstna liivakarjääri mäeeraldis hõlmab Kärstna maardla ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokke 1, 4 ja 6 ning täiteliiva aktiivse tarbevaru plokke 5 ja 7, hõlmates plokke täielikult. Seisuga 30.06.2026 on taotletava Kärstna liivakarjääri piires olevate plokkide jääkvaru järgmine:

plokk 1 aT (ehitusliiv) - 657,209 tuh m³

plokk 4 aT (ehitusliiv) – 232 tuh m³

plokk 5 aT (täiteliiv) – 99 tuh m³

plokk 6 aT (ehitusliiv) – 13 tuh m³

plokk 7 aT (täiteliiv) – 6 tuh m³

Kokku on ehitusliiva aktiivne tarbevaru 902,209 tuh m³ ja kaevandatav varu 606,609 tuh m³; täiteliiva aktiivne tarbevaru 105 tuh m³ ja kaevandatav varu 66,6 tuh m³. Loa muutmisel on täpsustatud varukoguseid vastavalt keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ § 40 lg 3 p-le 2.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 57 tuh m³ (kehtival loal 40,2 tuh m³). Maavara kasutusalaadeks on teede- ja üldehitus ning keskkonnaloa nr VILM-052 alusel kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 995 eurot on tasutud 15.01.2026 riigilõivuseaduse [\[1\]](#) § 136² lg 2 kohaselt.

MaaPS § 49 lg 2 alusel andis keskkonnaloa taotlusele arvamuse riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus (Eesti Geoloogiateenistuse 27.01.2026 kiri nr 13-1/26-150).

Mäeeraldisel kirdepoolne osa on osaliselt kaevandatud ja ammendatud enne keskkonnaloa nr VILM-052 kehtima hakkamist ja selle kohale on tekkinud tehisveekogu, kuhu on Eesti Looduse Infosüsteemi (*EELIS*) andmetel inventeeritud III kaitsekategooria kaitsealuse liigi tähnikvesiliku (*Lissotriton vulgaris*, *EELIS* kood KLO9113683) leiukoht. Kaitsealuse liigi lähipiirkonnas kaevandamistegevust ei toimu. Ammendatud osa pindala on 3,68 ha. Muud kitsendusi põhjustavaid objekte mäeeraldisel ja teenindusmaal ei ole.

Karjääris on olemas veoteed maavara transpordiks, mäetöödest mõjutamata mäeeraldisel alal kasvab mets. Karjäärist vahetult põhjas kulgeb munitsipaalomandisse kuuluv mitteavalikus kasutuses olev kruuskattega Kruusaugu-Raudsepa tee nr 7970126. Karjäärist vahetult lõunas asub maaparandussüsteem Rängle (vid 3020994100010001), kattumist ei esine.

*EELIS*e andmetel Kärstna liivakarjääri mäeeraldisel, teenindusmaal ega karjääri mõjupiirkonnas, milleks on eeldatavalt ca 250-300 m, ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid, samuti ei ole ettepanekuid uute alade kaitse alla võtmiseks. Kaitsealuseid elupaigatüüpe mäeeraldisel ei ole. Taotletaval mäeeraldisel ning selle mõjupiirkonnas puuduvad märgalad,

jõeäärsed alad, jõesuudmed, rannad, kaldad, ja merekeskkond.

2.2. Keskkonnaloa muutmise taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 16.01.2026 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Viljandi Vallavalitsusele (edaspidi ka *kohaliku omavalitsuse üksus*; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas ettevõtet menetluse algatamisest 04.03.2026 kirjaga nr DM-135112-5 ning küsis kohaliku omavalitsuse üksuselt 04.03.2026 kirjaga nr DM-135112-7 täiendavalt arvamust nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6). Viljandi Vallavalitsus (*Viljandi Vallavolikogu on 27.04.2023 määruse nr 36 „Õigusaktidega kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsuse organi või kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud keskkonna alaste küsimuste lahendamise volitamine“ § 1 lõike 1 punktiga 7 delegeerinud Viljandi Vallavalitsuse pädevusse MaaPS-ga kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse organi pädevusse antud küsimuste otsustamise ja ülesannete täitmise*) nõustus 28.04.2026 korraldusega nr 180 (registreeritud KOTKAS-s 29.04.2026 numbriga DM-135112-8) keskkonnaloa muutmisea tingimuslikult.

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 04.03.2026 väljaandes Ametlikud Teadaanded ning piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest 04.03.2026 kirjaga nr DM-135112-6 (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teate avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Kuni loa muutmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Loa andja tegi eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ei esitanud selle suhtes vastuväiteid.

Loa andja teavitas 09.07.2026 loa muutmise otsuse ja loa eelnõude valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele arvamuste/vastuväidete esitamiseks (09.07.2026 kiri nr DM-135112-13; HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 47 lg 2, § 48 lg 1, 3 ja 4), määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Eelnõude avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 40 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja

vastuväited. Keskkonnaamet küsis AS-lt TREV-2 Grupp 09.07.2026 kirjaga nr DM-135112-13 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 24.07.2026.

AS TREV-2 Grupp arvamust ei esitanud.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnaamet peab andma eelhindangu ja kaaluma keskkonnamõju hindamise (KMH) vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³), kuna tegemist on kuni 25 ha suuruse alaga kaevandamisloa taotlusega (KeHJS § 6 lg 2 p 2, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (määrus nr 224; § 1 lg 1 ja § 3 p 4)).

Eelhindanguga selgitatakse, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustatakse KMH algatamine või algatamata jätmine (KeHJS § 6 lg 2¹, § 6¹ lg 3, § 11 lg-d 2 ja 4).

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (registreeritud KOTKAS-s 16.06.2026 nr DM-135112-12), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju ja KMH algatamine ei ole vajalik. Loa andmisel tuleb siiski arvestada eelhindangus välja toodud keskkonnameetmetega (vt 3.4.2.)

[\[1\]](#) Kohaldatud taotluse esitamise ajal kehtinud redaktsiooni

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vajalik maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 muudetakse keskkonnaluba nr VILM-052 vastavalt AS-i TREV-2 Grupp 12.02.2026 esitatud taotlusele nr T-KL/1031758-2.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

3.2.1. MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lg 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lg 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 66 lg 2 p 2 kohaselt võib muuta kaevandamisluba, kui loa omaja taotleb kaevandamisloa kehtivusaja pikendamist. MaaPS § 67 lg 1 kohaselt, kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks. Käesoleval juhul taotletakse loa kehtivusaja pikendamist 15 aasta võrra s.o kuni 24.01.2042.

MaaPS § 49 lg 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lg 6 edastas Keskkonnaamet Kärstna liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-052 muutmise taotluse 04.03.2026 kirjaga nr DM-135112-7 Viljandi Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Viljandi Vallavalitsus nõustus 28.04.2026 korraldusega nr 180 keskkonnaloa muutmisega tingimuslikult.

MaaPS § 50 lg 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lg 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Kärstna liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-052 muutmise taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjäätmeid ei teki, kogu kasulik materjal turustatakse. Kattepinna kogus mäeeraldisel on 100 tuh m³, kattekihiks on keskmiselt 0,3 m paksune kasvukiht ja saviliivmoreen keskmise paksusega 2,4 m. Kooritud ja ladustatud kattepinna kasutatakse kaevandatud ala täitmiseks ja bioloogiliseks korrastamiseks, mittevajalik katend võõrandatakse. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada või taotleda keskkonnaloale juurde jäätmete eriosa.

KeÜS § 42 lg 1 p 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Taotluses on selgitatud, et mäeeraldisel on veel kaevandatavat varu, mida soovitakse ammendada. Seega taotleb ettevõtte Kärstna liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa VILM-052 kehtivusaja pikendamist 15 aasta võrra. Kaevandamist

jätkatakse olemasolevast liivakarjäärist, ei rajata uut karjääri ja ala korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikutud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Kärstna liivakarjääri keskkonnaloa kehtivusaja pikendamine on kooskõlas juba avatud maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.2.2. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistud ei kuulu ettevõttele. Tegemist on riigile kuuluvate kinnistutega, mille kasutamiseks sõlmitakse uus rendileping peale keskkonnaloa muutmist.

3.3. Loa muutmisest keeldumise aluste hindamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb loa muutmisest keeldumise aluseid.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa muutmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).
- tegevusega ei kaasne keskkonnaohtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 16.06.2026 dokumendiga nr DM-135112-12.
- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).
- loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.
- Kohaliku omavalitsuse üksus nõustus keskkonnaloa muutmise taotlusega tingimuslikult (MaaPS § 55 lg 2 p 11). Kohaliku omavalitsuse üksuse tingimustega on loa muutmisel arvestatud. Loa muutmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamisel on kohaliku omavalitsuse

üksusel soovi korral võimalik täiendavalt ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

- tehtavad tööd ei mõjuta kaitstavat loodusobjekti oluliselt ebasoodsalt (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järelendus oli, et Kärstna liivakarjääri tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 28.07.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

- MaaPS § 55 lg 2 p-s 1-9 ja lg 3 p-s 2-3 toodud asjaolusid Kärstna liivakarjääri mäeeraldise, selle teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses. Kärstna liivakarjäär asub kinnistutel Kärstna kruusakarjäär (katastritunnus 79702:002:0020, registriosa nr 1218439, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%) ja Kärstna kruusakarjäär 2 (katastritunnus 79702:002:0110, registriosa nr 3641639, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%),

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). MaaPS § 56 lg 1 p 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

3.4.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Viljandi Vallavalitsus nõustus 28.04.2026 korraldusega nr 180 keskkonnaloa muutmisega tingimustel, et:

1. Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud tööpäevadel ajavahemikus 8.00-18.00.

Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada nädalavahetustel ja riiklikel pühadel.

2. Mürähäiringu vähendamiseks moodustada lähimate elamute poolsesse külge katendivallid maksimaalses mahus.

3. Tolmu leviku tõkestamiseks kasutada tolmu levikut piiravaid meetmeid (niisutamine, CaCl₂ vm) väljaveoteedel ja karjäärisisestel teedel ning laoplatsidel.

4. Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnanõu omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale.

Keskkonnaamet edastas 04.05.2026 kirjaga nr DM-135112-9 taotlejale tutvumiseks ja seisukoha võtmiseks kohaliku omavalitsuse üksuse tingimuslikult nõustuva otsuse ja palus arvamus esitada hiljemalt 18.05.2026. AS TREV-2 Grupp teatas 13.05.2026 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 14.05.2026 numbriga DM-135112-10), et ettepanekuid ei ole.

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 27.05.2026 kirjaga nr DM-135112-11 Kärstna liivakarjääri keskkonnanõu nr VILM-052 muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Viljandi Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 11.06.2026. Keskkonnaameti kiri on registreeritud Viljandi Vallavalitsuse dokumendiregistris 27.05.2026 numbriga 6-5/26/1184 ja staatuseks märgitud "saabunud". Määratud tähtajaks Viljandi Vallavalitsuselt seisukohta ei laekunud.

Keskkonnaamet edastas HMS § 49 lõike 1 alusel 09.07.2026 kirjaga nr DM-135112-13 Kärstna liivakarjääri keskkonnanõu muutmise otsuse ja loa eelnõud tutvumiseks ja soovi korral arvamuse esitamiseks Viljandi Vallavalitsusele. Viljandi Vallavalitsus arvamust ei esitanud.

3.4.2. Eelhindangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud 16.06.2026 kirjaga nr DM-135112-12 Kärstna liivakarjääri keskkonnanõu nr VILM-052 muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti liivakarjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Kärstna liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu. Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariiolekordadega.

Kärstna liivakarjäär asub hajaasustusalal, kuid piirkonnas esineb võrdlemisi palju majapidamisi. Lähimad elamud asuvad Kärstna liivakarjääri lõunapiirist ~103 m kaugusel Varese kinnistul (79702:002:0006), edelanurgast ~140 m kaugusel Mägeveste kinnistul (79702:002:0790) ja idaküljelt ~120 m kaugusel Vahtriku kinnistul (79702:002:0018). Elamud paiknevad ka ca 220-270 m kaugusel Vahva (katastritunnus 79702:002:1241), Suure-Kalda (katastritunnus 79702:002:1690), Kauri (katastritunnus 79702:002:0030) ja Teemeistri (katastritunnus

79702:002:0770) kinnistutel. Loetletud kinnistute ning karjääri vahele jääb ortofoto alusel nii lagedat põlluala kui metsamaad.

Eelhinnangus esitatud kaalutluste alusel tuleb loa muutmisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

- 1. Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud tööpäevadel ajavahemikus 8.00- 18.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada nädalavahetustel ja riiklikel pühadel.*
- 2. Mürahäiringu vähendamiseks moodustada lähimate elamute poolsesse külge katendivallid maksimaalses mahus.*
- 3. Tolmu leviku tõkestamiseks kasutada tolmu levikut piiravaid meetmeid (niisutamine, CaCl₂ vm) väljaveoteedel ja karjäärisisestel teedel ning laoplatsidel.*
- 4. Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.*

3.4.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks.

Kehtival keskkonnaloal on kõrvaltingimus: *vajadusel tuleb arendajal kasutusele võtta tolmu levikut piiravad meetmed (niisutamine).* Viljandi Vallavalitsus on 28.04.2026 korraldusega nr 180 esitanud keskkonnaloa muutmisega nõustumisel teiste hulgas järgmise tingimuse: tolmu leviku tõkestamiseks kasutada tolmu levikut piiravaid meetmeid (niisutamine, CaCl₂ vm) väljaveoteedel ja karjäärisisestel teedel ning laoplatsidel. Loa taotleja on nõustunud kohaliku omavalitsuse üksuse kõigi tingimustega. Arvestades, et Viljandi Vallavalitsuse nõue kannab endas sisuliselt sama eesmärki nagu loal juba olev tingimus (vähendada võimalikku tolmu levikut), ei ole põhjendatud kanda loale mitut samasisulist tingimust. Seega sõnastatakse tolmu leviku piiramisega seotud kõnealune tingimus ümber vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse arvamusele.

Taotluse seletuskirjas on modelleeritud müra levikut. Mürakaardi koostamisel on arvesse võetud kolm müraallikat, kus üks müraallikas on ekskavaator, mille müratase on 104 dB(A), teine kallur, mille müratase on 100 dB(A) ning kolmas purustussõlm, mille müratase on 105 dB(A). Karjääri teenindusmaale on kavandatud 3 m kõrgune müratõkkevall ning mürakaardi koostamisel on kasutatud haljastuse filtrit, mis arvestab karjääri ümbritsevat puude ja põõsaste olemasolu ning reljeefi liigestatust. Modelleeritud olukorras jääb müratase lähimate elamualade ning hoonestusega kinnistute suunal valdavalt vahemikku ligikaudu 36,5– 41,1 dB(A), mis on madalam nii päevase kui ka öise keskkonnamüra piirväärtuse tasemetest. Kõrgeimad müratasemed (60-80+ dB(A)) piirduvad karjääri vahetu tööalaga ega levi elamupiirkondadeni ja

kaugemate vastuvõtjateni.

Tegelik olukord võib siiski hinnatust erineda. Taotluse seletuskirjas pole kirjeldatud, kas mäetööde tegemine toimub valdavalt päevasel ajal või plaanitakse töid ka öisel ajal. Metsa olemasolu ei saa pidada oluliseks müraleviku tõkestajaks (nt talvel on lehtpuudelt lehed varisenud). Puude, põõsashekkide või metsatsoonide neeldumisvõimet hinnatakse sageli üle, sest taimed ei suuda tegelikult liikuva helilaine energiat olulisel määral summutada. Vähene, mõne detsibelli suurune neeldumine kaasneb alles siis, kui tsoon on väga tihe ja mitmekümnetemeetrite paksune. Lisaks puudele peab olema tihe ka alustaimestik.

Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks ning tagada, et tegevusega kaasnevad häiringud ei leviks tootmisterritooriumilt väljapoole. Loa taotlejal ei ole vastuväiteid kohaliku omavalitsuse üksuse tingimustele, mis on loa muutmise nõustamise aluseks, seega lisatakse need antava keskkonnaloa kõrvaltingimusteks. Müraga seotud tingimust täiendatakse, et *müra piirväärtuste ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.*

Eeltoodu alusel on põhjendatud muudetavale keskkonnaloale määrata kõik keskkonnameetmed, mida on nimetatud punktis 3.4.2.

Muudetavale keskkonnaloale nr VILM-052 määratakse järgmised kõrvaltingimused:

1. *Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud tööpäevadel ajavahemikus 8.00-18.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada nädalavahetustel ja riiklikel pühadel.*
2. *Mürahäiringu vähendamiseks moodustada lähimate elamute poolsesse külge katendivallid maksimaalses mahus.*
3. *Tolmu leviku tõkestamiseks kasutada tolmu levikut piiravaid meetmeid (niisutamine, CaCl₂ vm) väljaveotedel ja karjäärisisestel teedel ning laoplatsidel.*
4. *Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirväärtuste ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.*

3.5. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Kärstna liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-052 muutmise taotluse avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Kärstna liivakarjääri keskkonnaloa nr VILM-052 muutmise korralduse ja loa eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Maa- ja Ruumiamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Viljandi Vallavalitsus

Marin Varblane
vanemspetsialist
maapõuebüroo